

پیش‌ها و پانچ‌ها

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصوبه‌ها شعی خراسانی حفظه الله تعالی

موضوع:

مقدمات؛ حجت؛ کتاب خداوند؛ تفسیر قرآن؛ تفسیر برخی آیات قرآن

بسم الله الرحمن الرحيم

پرسش

نویسنده: میکائیل

تاریخ: ۱۴۰۰/۱۰/۱۷

در آیهی ۲۲ سورهی الرّوم، «اِخْتِلَافُ اَلْسِنَتِكُمْ» از نشانه‌های خداوند دانسته شده است. از آنجا که هر جزء از عالم خلقت، آیه‌ای از آیات الهی است، سوال بنده این است که اختلاف بین زبان‌ها از چه بابی شایسته‌ی تأکید است؟ شماری از علما اختلاف بین زبان‌ها را ناشی از خلایق آدمی در به کار بردن لغات و زبان و ارتباط برقرار کردن و فاصله افتادن بین قبائل می‌دانند و شماری دیگر از افراد، علت اختلاف بین زبان‌ها را اتفاق برج بابل می‌دانند که در تورات (سفر تکوین، فصل ۱۱، فقرات ۱-۹) از آن یاد شده است. آیا به دلیل یکی از دو باب ذکر شده است یا بابی دیگر؟ پیشاپیش از پاسخ کامل و مستدل شما سپاس گزارم.

پاسخ

تاریخ: ۱۴۰۰/۱۱/۲

درباره‌ی اینکه مقصود خداوند از «اِخْتِلَافُ اَلْسِنَتِكُمْ»؛ «تفاوت زبان‌های شما» در آیهی ۲۲ سورهی روم چه بوده، دو احتمال است:

۱. احتمال نخست این است که مقصود او، تفاوت لغات و لهجه‌ها میان اقوام مختلف بوده که موهبتی خاص انسان است و به دلیل همین خاص بودن، قابلیت ذکر را داشته است. توضیح آنکه همه‌ی حیوانات هم‌گونه در جهان، زبان واحدی برای ارتباط با یکدیگر دارند؛ چنانکه مثلاً همه‌ی فیل‌ها یا شیرها یا گرگ‌ها یا سگ‌ها، خواه از آسیا باشند و خواه از آفریقا و خواه از قاره‌ای دیگر، زبان یکسانی دارند و به شیوه‌ی واحدی با هم ارتباط برقرار می‌کنند و بر این اساس، انسان‌ها نیز که گونه‌ی واحدی هستند، طبیعتاً باید زبان یکسانی می‌داشتند و به شیوه‌ی واحدی با هم ارتباط برقرار می‌کردند، ولی می‌بینیم که چنین نیست و هر قومی از آنان با لغت و لهجه‌ی متفاوتی سخن می‌گوید و این نشان‌دهنده‌ی تمایز آنان از سایر حیوانات است که راه،

روش، هدف و تکلیف متمایزی را برای آنان اقتضا می‌کند؛ همچنانکه آزمایشی برای آنان از جانب خداوند است تا معلوم شود که آیا می‌توانند با تکیه بر عقل و فطرت مشترک خود، از سد تفاوت زبان‌ها و رنگ‌های‌شان بگذرند و جامعه‌ای واحد با حاکمیت خلیفه‌ی خداوند در زمین بنا کنند؟ واضح است که این نکته‌ی مهم، قابلیت ذکر را داشته و از این رو، خداوند آن را ذکر کرده و نشانه‌ای برای عالمان دانسته است.

۲. احتمال دیگر آن است که مقصود او، تفاوت آواها میان انسان‌ها بوده؛ با توجه به اینکه هر انسانی صدایی مخصوص به خود دارد که نظیری برای آن در جهان یافت نمی‌شود و این مانند اختصاصی بودن چهره و اثر انگشت، از نشانه‌های وجود و قدرت آفریدگار است؛ چراکه ایجاد این همه انسان، از آغاز تا کنون، با صدا، چهره و اثر انگشت منحصر به فرد، نمی‌تواند حاصل تصادف باشد؛ با توجه به اینکه پدیده‌ی ناشی از تصادف، تکرارپذیر است، بلکه عدم تکرار آن، هرگاه دامنه‌ی تصادف محدود و تعداد آن فراوان باشد، محتمل نیست و از این رو، نمی‌توان پذیرفت که تفاوت موجود میان صدا، چهره و اثر انگشت انسان‌ها، یک رویداد تصادفی بوده است، بدون اینکه حتی یک مورد در آن تکرار شده باشد. این نشانه‌ای آشکار از وجود و قدرت خداوند است و از این رو، اشاره به آن در کتاب خداوند، کاملاً بجا و شایسته بوده است.

عالمانی مانند طوسی (د. ۴۶۰ ق)^۱ و طبرسی (د. ۵۴۸ ق)^۲ از شیعه و رازی (د. ۶۰۶ ق)^۳ و آلوسی (د. ۱۲۷۰ ق)^۴ از اهل سنت، احتمال دوم را ترجیح داده‌اند.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران
کتابخانه دیجیتال آیت الله العظمی خراسانی

۱. التبيين في تفسير القرآن للطوسي، ج ۸، ص ۲۴۱
۲. مجمع البيان للطبرسي، ج ۸، ص ۵۴
۳. تفسير الرازي، ج ۲۵، ص ۱۱۱
۴. تفسير الألوسي، ج ۲۱، ص ۳۱

www.alkhorasani.com

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

* لطفاً بر روی لینک مورد نظر خود کلیک کنید.